

Na god sv. Žedrti pravi ljudsko izročilosse ne sme presti, ker bi sicer miši razgrizle prejo. Ker je bila ta svetnica zaščitnica požnikov, so stala nene c. ob starih cestah, v hribih ob prelazih kjer se je popotnik oziral na c.sv. Žedrti in vzdihnil: Sv. Jera, božja Mati, mi dajte dobro tempergo (Besede slišal od stare Jožcove vere v Truševju).

Zgodovina cerkve Poznogotski znaki v prezbiteriju in zunaj prizidek strmim zidcem, ki ga ladja nima, vsaj prezbbit. iz gotske dobe. 1.1638 pa je bila c. predelana v renes. slogu in na pravljjen sedanji zvonik(nastavek na pročelju, ker ta letnica se bere na portalu in na zvoniku.

Opis: Cerkev je orientirana proti vzh. V ltorisu ima pred vhodom odprto nizko lopo, nato pravokotno ladjo in prezbiterij s tremi str. osmerokotnika. Prezbiterij meri v dolžino 4.10m, v širino 3.85m, v višino 4.15m. Ladja je dolga 5.65m, široka 4.70m, in visoka 4.20m. Prezbbit. prekriva banjast svod s kapami, po njem pa so razprežena močna okorna rebra, tako, da tvorijo trapez z dvema okroglima sklepnikoma na vzhodu in dvema na straneh: na teh zadnjih je pod sedanjim beležem vidna letnica 18 - 34, na onih dveh pa monogram IHS in AM. Obok je bil preslikan, kar se da slediti še pod beležem. Slavolok je polkrožen, a na obeh rob vih obrezan. Sklepnik na vrhu nosi relief angeliske glavice z žarki. Strop v ladji je preprost, raven in ometan. Zunanje vsa stavba okrašena z nekakim podstrenim zidcem iz konzol, podzidek ima pa samo prezbiterij.

Oprava: Samo eden oltar, ki je lesen. Malo umetniško delo neznanega mojstra - verjetno Aloizija Gotzla, iz 1.1853. Stal je 315 gld. (Inventarni zapisnik 1863) V glavni dolbini je okoren neumetniški kip sv. Žedrti, ob straneh pa sv. Jakob in sv. Andrej. Prebarval in popravi je oltar 1.1888 že večkrat omenjeni slikar Kobal (Historia I¹, 16.)

Na pevskem koru in v podstresju trojni trije stari kipi : sv. Žedrt in dva apostola , verjetno kipi iz prejšnjega oltaria, ki pa so več verdni kot sedaj.

V zvoniku visita dva stara zvonova- maniši ima napis zgoraj nečitljiv, s podaj-

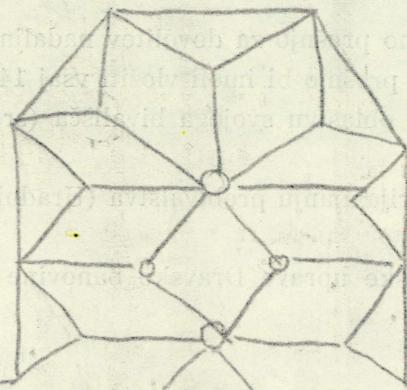
pa: Opus Joannis Nuganensis 1572. Večji pa nosi napis: Jesu Christe Fili Dei Vi
Vivi miserere nobis E.S.F.A.D.160II) te črke značijo: Elia Sombrath fudit anno
Dominii 1602. V hrenovskem zidu je na kamenih stenah križ in lepe glasove.
V zidni ograji blizu vhoda, kjer je zaznamovan križ na kamen, je bil baje
nekoč skrit zaklad.

Fr. Rupnik: Zgodovina hrenoviške župnije (rokopis)
str. 303 - 306.

Oltarji so bili opravljeni in dobili so nove podobe.

Zg. Danica, l. 1866, str. 253.

Fara se omenja v listini iz l. 1371 v kateri so našteti dohodki raznih far.

Zg. Danica, l. 1864, str. 182.

(Skel: Slavine pri Hrenovici (Portoža))

Pravokoten tloris, raven ometan strop, nekolik
kotrjavi prezbiterij z zvezdastim obokom z ok
krilimi glodkimi sklepniki.

Sloni na geometričnih konzolah.

Portal ima letnico 1638

Prezbiterij ima zunaj pritličen zidec, lepo
šivane ogle in koso profiliran podstrešni
venec, nanj pa v 17. stol. dostavljen
konzolni venec enak ladisksemu.

Dvoje velikih pravokotnih oken iz sivega ap
apnenca iz 17. stol., zaključek ima dve.

Ladja brez pritličnega venca, ogli lepo v
sivem apnencu šivani.

Spred skromna lopa.

Nad fasado bifora za zvonik.

Kamnit portal in ob straneh po eno okno, dobro obdelano.

Polkrožni slavolok s porezanim robom in primitivno glavo na sklepniku. Na glavi neke vrste avba.

Stari kip sv.Jedrti 118 cm iz vel.oltarja. Lipov les 17.stol. Spretno rezbarsko delo. Zelo občuten izraz.

Na oboku prezbiterija so pobeljene slikarije. Čas?

Kovinski procesijski križ izredne kvalitete pozno 17.stol. Deloma getrieben, deloma cizelirano ob straneh predrti ornamenti. Na glavni strani polnoplastični križani na 4 listnih kronah. Zgoraj Bog oče spod Magdalena, levo in desno Marija in Janez do pasu. Na zadnji strani stoječa M.Božja, na

koncih dopasni evangeliisti.

Bogato oblikovan nodus z angelkimi glavicami.

Drugi križ ikonografsko istega tipa je iz srede 18 z rokokojško ornamnetiko, tudi dobra kvaliteta.

Stele, XIVA, 26.3.1959, 45-46'

Svetnico so upodabljali kot opatinjo s predilno preslico v roki , ali pa z opatovsko palico, po kateri tekajo miši gor in dol. Na god km njen se ne sme presti, ker bi potem miši razgrizle prejo.Verjetno je, da so se prenesli poganski običaji starihermanov(boginja Freija) na kršč.svetnico,ki je postala tako pomočnica proti mišji nadlogi.

“er so imeli Nemci nakdaj navado, da so ob spravi s sovražnikom pili na čast sv.Jeri(St.Gertrudisminne), je postala zaščitnica popotnikov, ki so bili v skrbeh za varno zavetišče.Odtod najdemo Jerine cerkve ob starih cestah ali pa v hribih, ob gorskih prehodih in prelazih ("Sv,Jera, božja

Slavinje pri Hrenovicah - p.c.sv.Jedrti

Mati daj mi dobro jempergati", je avtor slišal od stare Joževke v Hruševju)

Fr.Rupnik:O češčenju nekaterih cerkvenih zavetnih kov(iz Koledarja goriške M.D. 1929,59)

Cerkev leži ob državni cesti Trst, Gorica, Postojna na precej strmem gričku na Slavinjah. Spodaj ob cesti pa je staro prenočišče "Pri Pikcu", ki danes s svojimi prostornimi praznimi hlevi spominja na nekdanji živahni promet. Sedanja cerkev kaže da je bila zidana proti koncu 15.stol. Ima dva starata zvonika zvonova:malega iz l.1572, velikega iz l.1602.

ibid.